

GRUNDLAG FOR DEN BEREGNEDE NOTERING FOR ØKOLOGISKE SMÅGRISE – DECEMBER 2015

NOTAT NR. 1539

Grundlaget beskriver forudsætningerne for den økologiske smågrisenotering fra uge 51, 2015.

INSTITUTION: VIDENCENTER FOR SVINEPRODUKTION

FORFATTER: MICHAEL GROES CHRISTIANSEN

UDGIVET: 10. DECEMBER 2015

Dyregruppe: Søer, smågrise slagtesvin

Fagområde: Produktionsøkonomi, Driftsøkonomi

Sammendrag

Dette grundlag er blevet opdateret med ny efterbetaling og ændret restbetaling i forhold til sidste grundlag [1]. Efterbetalingen steg med 15 øre/kg til 1,05 kr./kg for året 2014/2015, mens restbetaling søer steg til 0,9 kr./kg. Resttillægget fra Friland faldt fra 1,25 kr./kg til 0,75 kr./kg for økologiske grise.

Den beregnede notering for økologiske smågrise beregnes ud fra det bedst mulige skøn over indtægter og udgifter for hhv. smågrise- og slagtesvineproducenten. Indtægterne kommer ved salg af slagtesvin og søer, baseret på Friland A/S' noteringer. Omkostningerne består af styk-, kontante kapacitets- og finansieringsomkostninger. Ud fra de samlede indtægter og udgifter kommer der et

resultat på bundlinjen, som fordeles mellem smågrise- og slagtesvineproducenten. Det er renter og afskrivninger ved at producere hhv. en smågris og et slagtesvin, der anvendes til at fordele under- og overskud mellem smågrise- og slagtesvineproducenten. Baggrunden for dette princip er, at smågrise- og slagtesvineproducenten skal have samme afkast af den investerede kapital i produktionsapparatet.

Den beregnede notering for økologiske smågrise beregnes ud fra Danish Crowns almindelige notering for slagtesvin plus Friland A/S' tillæg for økologiske grise. Noteringen fastsættes altid på baggrund af den seneste offentliggjorte slagtesvinenotering tillagt de forskellige økologiske tillæg. Hvis slagtesvinenoteringen suspenderes, offentliggøres Den beregnede Notering således uændret ugentligt, indtil en ny slagtesvinenotering foreligger.

Kontrakter, der indgås mellem køber og sælger, bør omfatte hvilken eller hvilke noteringer, samt hvilket grundlag et kvalitetstillæg eller fradrag til basisnoteringen, smågriseprisen skal beregnes ud fra. Ligeledes skal parterne selv forholde sig til prisen på ukurante grise som f.eks. halvørner, grise med brok samt grise, der i størrelse afviger fra det aftalte. Det bør ligeledes være aftalt, hvordan køber og sælger skal forholde sig i tilfælde af tab som følge af Salmonella i slagtesvinebesætningen og/eller sobesætningen. Eventuel vaccination af vækstdyr bør aftales mellem køber og sælger.

Baggrund

Beregning af smågrisenoteringerne foretages hver uge. Noteringen offentliggøres sammen med noteringen for økologiske slagtesvin.

Idéen bag den beregnede notering for økologiske smågrise er at fordele resultatet pr. produceret svin mellem slagtesvine- og smågriseproducenten, så begge får en andel af resultatet, som svarer til investeringen. Fordelingen af de samlede omkostninger ved at producere et svin afhænger naturligvis af de forudsætninger, der anvendes. Der tages udgangspunkt i produktionssystemer til søer på friland og 800 stipladser til slagtesvin i et staldsystem med adgang til udeareal.

Mindst én gang om året tages samtlige forudsætninger op til ny vurdering for at blive tilpasset den løbende udvikling i effektivitet. Ændringer i noteringen, foderpriser og produktionsafgifter mv. indgår dog i beregningen på det tidspunkt, de måtte fremkomme.

Materiale og metode

Noteringer

Nedenstående noteringer og slagtevægte indgår i den beregnede notering for økologiske smågrise:

- Vejet slagtesvinenotering fra Slagteriselskabet Danish Crown + økologi- og kvalitetstillæg fra Friland A/S inkl. efterbetaling og markedstillæg

- Slagtesøer og gylte, notering III, inkl. økologitillæg og efterbetaling
- Slagtepolte, højeste vægtgruppe for slagtesvin inkl. økologitillæg og efterbetaling for slagtesvin
- Slagteorner og halvorner afregnes til konventionel notering
- Avlsorner. Prisen for en D-orne inkl. transport
- LY sopolte/konventionel/MS/SPF inkl. transport

Tabel 1. Slagtevægt og godkendelsesprocent økologiske grise

Slagtevægte	2012/2013	2013/2014	2014/2015	Gældende
Slagtesvin, kg	83,8 kg	83,8 kg	83,5 kg	84,1 kg
Søer og gylte, kg*	190 kg	190 kg	190 kg	190 kg
Orner, kg	240 kg	213 kg	222 kg	222 kg
Godkendte slagtesvin, %	74,8 %	66,9 %	67,3 %	73,1 %

*Eksklusiv små polte

Da orner og halvorner afregnes til traditionel notering, leveres de til smågrisekøber uden beregning. Godkendte slagtesvin er den andel af slagtesvinene, som afregnes med kvalitetstillæg.

Godkendelsesprocenten er baseret på, at der maksimalt er 3 %, der ikke godkendes på grund af farvede pletter. Tabet for grise, der ikke er godkendt på grund af farvede pletter, kan beregnes som følgende:

84 kg slagtevægt × fradrag ved ikke-godkendelse × den gennemsnitlige godkendelsesprocent.

For eksempel: 83,8 kg × kr. 2,00 × 0,748 = 125 kr. pr. gris med farvede hårsække.

Indregnet efterbetaling og resttillæg pr. kg fremgår af tabel 2 og er fremadrettet baseret fra sidst kendte tillæg. Resttillæg opnås af alle økologiske grise mellem 60 kg og 104,9 kg slagtevægt bortset fra orner eller halvorner i dette vægtinterval. 99 % af økologiske grise fik resttillæg i 2014/2015.

Tabel 2. Oversigt over efterbetaling og resttillæg som indregnes pr. kg slagtekrop over tid

Regnskabsår	2012/2013	2013/2014 (gældende 2014/2015)	2014/2015
Efterbetaling	0,90	0,90	1,05
Nutidsværdi af efterbetaling	0,85	0,88	1,03
Resttillæg	0,00	1,25	0,75
Resttillæg korrigeret	0	1,23	0,74

Sundhedstillæg og vaccinationer

Økologiske grise kan godt have SPF status. Vejledende merpris for høj sundhedsstatus ved fravæning og ved 30 kg er:

- 5 kr. for en SPF+myc-smågris
- 9 kr. for SPF-smågris

Der er indlagt følgende skønnede gennemsnitlige forbrug af vacciner fordelt på driftsgrene efter en økonomisk analyse på 2015 regnskaber.

I dette grundlag er der indregnet følgende gennemsnitlige vaccinationsudgifter til vækststyr:

- 6 kr./pattegris
- 0 kr./smågris
- 8 kr./slagtesvin.

Nogle slagtesvineproducenter ønsker et større vaccinationsprogram. Flere soholdere har vaccinationsudgifter på op til 28 kr./fravænnet gris via vaccination mod Lawsonia, ødemsyge, Myc og Ap samt PCV2. Vaccinationsprogrammet bør aftales mellem smågriseproducent og slagtesvineproducent, og hvem der gør hvad og dermed har en eventuel vaccineudgift.

Produktionsresultater

Produktionsresultaterne er fra effektivitetskontroller med samme periode for søer og slagtesvin. Der omregnes til standardiserede værdier for tilvækst og FEsv i smågrise- og slagtesvineholdet.

Table 3. Produktionsresultater/forudsætninger økologiske grise

År for grundlag notering	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015-2016
1. lægs %	22	22	22	25,5	24
Døde søer %	5	5	7	7	7
Laktationsperiode/kuld				51,5	52
Spildfoderdage/kuld				19,5	24,1
Kuld/årsso				1,95	1,90
Fravænnede grise/kuld				11,0	11,4
Fravænnede grise pr. årsso, stk.	20,7	21,6	21,3	21,5	21,7
Sofoder pr. årsso + grovfoder, FEsv/årsso	2.000	2.020	2.020	1820+200	1820+200
Fravænningsvægt	14	14	14	14	14
Smågrise fra frav-30 kg	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015-2016
Dgl. tilvækst 14-30 kg				505	535
Smågrisefoder 14-30 kg, FEsv pr.	2,20	2,20	2,20	2,30	2,33
Grovfoder i FEsv/smågris				0,96	0,92
Døde grise %	4,0	4,0	4,0	3,0	4,0
Slagtesvin fra 30 kg til slgt.	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Vægt ved indsættelse, kg	30	30	30	30	30
FEs pr. kg tilvækst, fra 30-slgt	3,24	3,20	3,16	3,07	3,15
Daglig tilvækst, gram/dag fra 30-slgt	800	800	800	790	840
Grovfoder i FEsv/slagtesvin				6,08	5,73
Kødprocent	59,4	59,4	58,9	58,6	59,4
Døde/kasserede % fra 30-slgt	5,0	5,3	6,0	5,5	4,5

Der regnes med 100 g grovfoder pr. dag til smågrise og 200 g pr. dag til slagtesvin. Grovfoder sættes til 0,3 FEsv/kg. Grovfoder sættes 35 øre lavere pr. 1 FEsv end en økologisk slagtesvineblanding.

Arbejdsforbrug

Ved beregning af arbejdsforbruget er der taget udgangspunkt i produktionssystemer med søer på friland og slagtesvin på stald med adgang til udendørs løbegård. I arbejdsforbruget indgår tilsyn, behandling og registrering samt driftsledelse og vedligeholdelse. Arbejdsforbruget er fastsat til:

Tabel 4. Arbejdstidsforbrug i økologisk svineproduktion

	2013/2014	2014/2015	Gældende
Timer/årsso indtil fravæning	14	13	14
Minutter pr. smågris	9	10	10
Minutter pr. slagtesvin	23,4	25,5	25,5

Arbejds lønnen er baseret på lønftaleforhold inden for landbruget til en landbrugsuddannet medarbejder, der kan arbejde selvstændigt.

Diverse styk- og kapacitetsomkostninger

Følgende omkostninger og priser er indlagt.

Foderpriser

Foderpriser gælder indtil videre til 1. april 2016. Der anvendes priser på færdigblandinger solgt på kontrakt. Prisniveauet er kontraktprisen baseret på levering af 12 tons pr. gang.

Tabel 5. Foderpriser økologi. Pris i kr. pr. 100 FEso eller FEsv

Blanding	Gældende fra februar 2013	Gældende fra uge 39, 2013	Gældende fra uge 51, 2013	Gældende fra uge 42, 2014	Gældende fra uge 42, 2015
Økologisk sofoder	315	305	290	270	284
Økologisk smågrise foder	387	387	360	335	360
Økologisk slagtesvinefoder	325	315	300	285	299

Ikke økologisk foder må maksimalt udgøre 5 % frem til 31. januar 2017.

Besætningsværdi

Besætningsværdien beregnes ud fra indkøbsprisen samt avls- og produktionsværdier for de forskellige dyrekategorier og sundhedsniveauer. I forhold til antal årssøer må der indkøbes 20 % ikke økologiske sopolte til fornyelse af besætningen årligt. Den årlige souldskiftning er p.t. ca. 50 %, så mindst 60 % af poltene løbet skal være eget tillæg. Værdien af eget tillæg er beregnet som værdien af et økologisk slagtevin + 500 kr./polt til avlsstyring.

Diverse priser

I tabel 6 står fælles stykpriser eller omkostninger, som kun gælder for én dyregruppe.

Tabel 6. Pris pr. styk

Diverse stykomkostninger	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Pris pr. time, kr.	165	168	170	170	166
Jordleje sohold, kr. pr. ha (10,43 søer pr. ha)	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Pris pr. kWh (diesel etc. omregnet til kWh)	1	1	1	1	1
Halmpris, kr.	0,5	0,55	0,5	0,5	0,5
Vandpris pr. m ³ kr.	5	5	5	5	5
Udkørsel af gylle, pr. m ³ , kr.	20	20	20	20	20
Transport ved 30 kg (mindre læs)	17	17	17	17	17
Transport pr. sopolt	120	120	120	120	120
Genafgift søer	39	39	39	39	39
KS udgifter	150	150	150	155	155

I tabel 7 fremgår forbrug pr. enhed eller omkostning pr. enhed til energi, halm, medicin og vacciner, DAKA/destruktion samt diverse uspecificerede omkostninger. Vacciner i soholdet er delt op i vacciner til søer og til pattegrise. Justeringen er baseret på Ø90 regnskaber og årsregnskaber i 2014 for økologiske svinebedrifter. Specielt vaccinefordelingen for vækststyr er vejledende, men er taget med for at vise, hvor meget der er indregnet og i hvilken driftsgren. Der er store individuelle forskelle på vaccineforbrug og på, hvem der afholder udgiften, og det bør der korrigeres for i en eventuel smågriseaftale.

Tabel 7. Forbrug eller omkostning pr. årssø, eller pr. produceret enhed

	Søer	Smågrise	Slagtesvin
Energiforbrug i kWh pr. enhed	153	2	11
Halmforbrug i kg pr. enhed	220	7,5	40
Vandforbrug i m ³	4,6	0,09	0,7
Produktionsafgift	11	0	5,6
Destruktion/DAKA pr. død enhed	220	15	55
Diverse udgifter i kr. pr. enhed	150	1+2*	2
Gødningsværdien i øre pr. FEsv	5	5	5
Medicin i kr. pr. enhed	100	1	2
Rådgivning/dyrlæge i kr. pr. enhed	100	2	3
Vaccinationer søer	200	0	0
Vaccination pr. vækststyr enhed	6	0	8
Dyrlæge, vacciner og medicin pr. enhed	530	3	13
Markleje pr. enhed	384	0	0

* Grovfoder indregnes som en diverse omkostning for smågrise

Etableringsomkostninger for sohold

Nødvendigt hjælpeudstyr i soholdet er i 2015/2016 udvidet med en strømaskine, flyttevogn og flyttekasse. Omkostning til foder og vand er øget til 1.717 kr./årsso fra 1.030 kr./årsso.

Table 8. Etableringsomkostninger for sohold (300 årsso eksempel) under forudsætning af markdrift ved siden af

	Enheder	Pris pr. enhed	Pr. årsso
Farehytter	91	9.000	2.730
Løbeafdeling	19	6.000	380
Drægtighedshyttepladser	190	2.400	1.520
Hegn		758.251	2.528
Vogne	1	154.500	515
4-hjuls motorcykel	1	51.500	172
Traktor m. frontlæsser	1	257.500	858
Strømaskine	1	120.000	400
Flyttevogn	1	100.000	333
Flyttekasse	1	40.000	133
Foder + vand	1	515.000	1.717
Pristalsregulering			264
I alt pr. årsso			11.500

Bygninger

Prisen på et produktionsanlæg til slagtesvin er baseret på et staldsystem med tre-klimastier.

Fællesfaciliteter som kontor og fodercentral indgår ikke i byggeprisen. Vedligehold er 0,6 % af nypris på råbygning og 3 % af nypris på inventar. Byggepriser er pristalsreguleret årligt med 2 % fra 2013 og afrundet. **Vedr. krav til økologiske stalde** henvises til Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion, april 2015, på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside [2].

Table 9. Byggepriser 2015/2016 og inventar

Byggepriser	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Hytter, hegn, maskiner, vogne m.m., pr. so indtil	8.250	9.700	9.900	11.500
Smågrise, pr. stiplads indtil 30 kg*), kr.	3.250	3.300	3.370	3.440
Slagtesvinestalde, pr. stiplads fra 30 kg*), kr.	5.000	5.100	5.200	5.300
Realkreditrente, 3 % + F1 inkl. Bidrag, %	3,0	3,3	3,6	3,6
Øvrig gæld, rente, %	7,0	7,3	7,3	7,3

Investeringer i soholdet afskrives over 9 år. For smågrise og slagtesvin udgør bygninger 65 % af stipladsprisen, og gulv- og inventardelen udgør 35 %. Bygningsdelen afskrives over 25 år, mens inventardelen afskrives over 12 år.

Der er indregnet 12 måneders opbevaringskapacitet til gødning fordelt på 50 % ajle og 50 % fast gødning med et udgangspunkt på 20 m³ pr. DE pr. år.

Tillæg og fradrag til den beregnede notering for økologiske smågrise

Princippet i beregningerne er, at resultatet deles i forhold til investeringens størrelse i henholdsvis so- og slagtesvinebesætning. Resultatet er det over- eller underskud, der er tilbage, når alle omkostninger er afholdt. Prisen for en smågris bliver herved samtlige udgifter pr. gris ÷ indtægter pr. gris ± andel af resultat pr. gris fra fødsel til slagtning. Sundhedstillæggene for SPF+myc og SPF er faste tillæg.

Tablet 10. Produktionsomkostninger ved nulpunktsnotering (23,41 kr. pr. kg slagtekrop), ved økologisk produktion i et nyt anlæg (uge 44, 2015)

Produktion	2014/2015		2015/2016	
	Til 30 kg	30 kg til slagtning	Til 30 kg	30 kg til slagtning
0-punkts afregningspris				
Værdi af slagtesvin		1893		1969
Gødningsværdi	7	12	7	12
Smågrise omk.	757	799	807	845
Stykomkostninger	466	774	489	833
Nulpunkt DB pr. gris	298	333	325	304
Kapacitetsomkostning	193	143	209	139
Finansieringsomkostning	105	190	116	165
Resultat pr. gris	0	0	0	0
Andel finansieringsomkostning i %	35,6	64,4	41,22	58,78
Nulpunktafregningspris, i kr./kg		22,51		23,41
Slagtevægt i kg		83,50		84,10

Kg-regulering

Beregning af kg-regulering for smågrise foretages for intervallet: 12-40 kg. Prisen for en smågris på 18 kg beregnes ved at tage 30 kg prisen og trække kg-regulering fra for intervallerne 12-25 kg samt 25-30 kg. Reguleringen fremgår af Videncenter for Svineproduktions hjemmeside.

Referencer

- [1] Christiansen M. G. 2015. Grundlag for Den beregnede Notering for økologiske smågrise. Oktober 2015. [Notat nr. 1534. VSP.](#)
- [2] Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, NaturErhvervstyrelsen. April 2015. [Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion. April 2015.](#)

Aktivitetsnr.: 7150 300230

//KMY//

Appendiks

Udvalget for Den beregnede Notering for økologiske smågrise:

- Smågrisesælger Flemming Madsen, Løgagervej 12, 7550 Sørvad, tlf.: 9743 5359/ 2144 7899, fonager@mail.dk
- Smågrisekøber Arne Juel Jensen, Merløsevej 14, 4296 Nyrup, tlf.: 5780 5242 / 5127 8862, juel-langager@live.dk
- Smågrisesælger Bertel Hestbjerg, Nr. Feldingvej 100, Idom, 7500 Holstebro, tlf.: 2182 3587, hestbjergfriland@mail.dk
- Jens Peter Nannerup, Friland A/S, Marsvej 43, 8960 Randers SØ, tlf.: 8919 2762 / 4015 9831, jpna@friland.dk
- Konsulent Tove Serup, SEGES, Agro Food Park 15, 8200 Århus N, tlf.: 8740 5000, TOS@vfl.dk
- Michael Groes Christiansen, SEGES Videncenter for Svineproduktion, Axelborg, Axeltorv 3, 1609 København V, tlf.: 3339 4333, mgc@seges.dk

VIDENCENTER FOR SVINEPRODUKTION

Tlf.: 33 39 45 00

Fax: 33 11 25 45

vsp-info@seges.dk

Ophavsretten tilhører Videncenter for Svineproduktion. Informationerne fra denne hjemmeside må anvendes i anden sammenhæng med kildeangivelse.

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

Videncenter for Svineproduktion er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende de indlagte informationer.